

Soltsjenitsyn og tað slagið

Aftursvar frá Høgna av Heiði til Jens Paula Heinesen og hansara greinarøð »Tann totaliteri staturin«

JPH skrivur, at tá ið »Ein dagur í lívi Ivans Denisovitj« hjá Aleksandr Soltsjenitsyn kom út í sovjet, »skalv alt tað sovjetska imperið í grundvelli sínum...« Já hjálparleyst undir tí livandi orðinum. Tann sum hevur lisið hesa bók ella sæð filmin, undrast ikki slett yvir, at ein soverðin einfald, høgling og litið ræðslumyndandi bók um livið í einari sovjetskari arbeiðslegu (íkkí stórt óðrvísing) í øðrum vesturlandskum fangatippum tá ið iðini kann loypa skjálvtá á eitt ríki. Men tað gjørdi hon heldur ikki. Ta kraft átti hon ikki, líka mikið hvat ið amerikansk »skjálvtamatitól« so kendu á sær. Hetta er eisini ein myta, sum smáborgarglir rithevd-undar vestanfyrir dyrka. At bókin seinni kom á svarta lista, var av tí at Soltsjenitsyn skjótt aftaná fór undir eina haturskampanju við ósannindum móti landinum og eggjaði útöndum at gera ónáðir. At enda hevdi landið seg við at steðga útgváni av verkum hansara í Sovjet, tí USA og onnur valkaðu sær í hesum ósannindum til politiskan fyrirmynd. Hetta var óivað ein bytt gerð av sovjetsku myndugleikum, tí nú gjørdi vesturlandska propaganda Soltsjenitsyn til »eina sanna hetju kúgaða fólksins«, »mannarættindastríðsmannin mikla, samstundis sum USA, Vesturýskaland o.o. framdu tað sama móti kommunismum í sínum landi (Allir teir fremstu amerikonsku kommunistaleiðararnir hava sitið í geglinum, og summir tiknir av dögum).

Óndskapurin hjá Soltsjenitsyn liggur júst í tí, at hann tekur veruleikar og ósannindi frá einum avmarkaðum søguligum tíðarskeiði, og ikki bert ger ov nógv av og gevur tí skaplyndi sum hópnýtla ella gerandishending, men roynir eisini at tamba tað út til at fara fram ídag sum sosialistiskur gerandisveruleiki. Latum okkum hyggja nærri at stávinum:

1. Andsøgnin: »Mannarættindastríðsmaðurin«.

Stoða Soltsjenitsyn til alheimsviðurskipti kom týðliga fram í 1974, tá ið hann kallar á amerikannum um at herða álopin á tað »kommunistiska« Vjet Nam, (eitt kríggj), ið nærum øll mannagættin forðmdi. Í roynd og veru er S. meira høggravendur enn høggravongurin í USA! Ikki eiti á vinur hjá sær, Jens Pauli. Tað er ikki langt síðani, at tað borgarliga tíðarritið The New Yorker undir teiginum »Talk of the Town« boðaði lesarum frá, at so skjótt S. kom til sínar harrar í USA at búgva og fór at visa seg alment, sáu øll, at hann var eingin mannarættindaforkepari, sum J.P. sigur, tí: »While A. Solzhenitsyn remained in the Soviet Union, it was possible for us in the United States to

regard him as a marvellously steadfast believer in political freedom, but now that we have him here in our midst... we have had to revise our impressions«.

2. Andsøgnin: »Fólksins talsmaður«.

meðan flestu sovjetsku andstöðingar vilja aftur til tað borgarliga týrslagið hjá Kerenskij áðrenn kollveltningina — tá ið verkafólk og bóndur, bert áttu 2% av tingsesunum! — vil Soltsjenitsyn heilt aftur til tað gudsóttandi tsarveldistíðina í Gamla heilaga Russlandi. Hetta er hansara fyrirmynd, ideal. Allir myndugleikar skulu geva seg undir Gud, hin óreingiliga Føran!

3. Andsøgnin: »Friðarfólk«.

Várið 1979, tá ið øll rættshugsandi fólk allastaðni ynskta, at SALT-2 avvápnaðar tingingarnar fóru at geva úrslit hevði BBC-fólkið Janis Sapietis 18. febr. samrøðu við S., sum sjálvandi endurtók øll tey ómentaðu kaldakrigsherrópin. Hann segði eitt nú: »Tað er greitt, at vit ganga móti einum heimsbardaga, men teir vesturlandsku stjórnaðararnir rura seg í blund við kærur hugmyndavonum um avspenning« (Sitat eftir Le Monde 20. febr. 1979). Ger gjøldur burtur úr øllum friðararbeiðinum.

»Hvat hevur tú í kvittanum?«, fregnast ítalska nýfascistiska blaðið »Il Secolo« í samrøðu við S. — At gera eina krossferð móti Sovjet! Av hesum skilja vit betur høgliga Londonblaðið »Daily Mirror«, tá tað í síni ótan og harma um framferð mansins eisini í Bretlandi spurdi: »Hvat ætlar hann? At fara undir eitt nýtt kríggj?«. Tí søgukøn fólk vita, hvat ið »ein krossferð« móti Sovjet merkir nú á dögum. Tað hevði ikki verið við sverði og skjöldri sum á sinni. S. sær spurningin um kríggj og frið, og um lagnuna hjá miðjónum av fólki, einans ígjøgnum tað døkka glarið við vónunum um endurstovnanina av monarkinum og góðsánarvaldinum í Russlandi. Bæði tann sovjetska, amerikanska og tann danska (føroyska) revsilógin sektar tilkilar höttanir móti landinum við fongsl upp í 6 ár (sí viðlögdu dansku revsilógina § 100, stk. 1 og 2).

4. Andsøgnin: »Mannavinnur mikli«.

Samstundis verður Soltsjenitsyn av borgarligu propaganduni vestanfyrir røstur sum eitt av mætastu russisku skaldunum í nýggjari tíð, — eitt sum, eg trúgvi, fáur kennari av sovjetskum bókmentum kann góðtaka. Tak hasa stuttseguna »Páskaskrúggongan«, ið er týdd til føroyskt í Firvaldsfíkku 2. Hon er merkt av óvanligum erkvisni og hatri til øll óðrvísi: Gudleysi ung-

so ilt yvir sitt heimland? Metir alneyðugt hjá USA og NATO at »nútíðargera« rakettirnar í Europa, (ja, nú fer tað bert at taka teimum 3-4 minuttir at raka sovjetsku stórbýrnar).

Sakharoff heldur eisini, at allur heimurin eigur at fylkjast um »felags figgjarglig, ideologisk og hermálslig tiltøk móti áganginum frá totalitarismuni«. Henda krigsavbjóðing kemur beinleiðis undir bæði sovjetsku og dansku revsilógina við fongsl upp til 6 ár. Og hesum manninum gjørdi tað Kongaliga norska Akademiið av at veita Nobel Friðarheiðurslønina! Sovjetstaturin hevur allan rætt at verja seg móti vandamiklum fólki sum Sakharoff, ið gjøgnum sitt fyrra arbeiði sum fysikari fekk innlit í hernaðarlígu loynimál Sovjets. Tí er hann nú av-

byrgdur frá sínum vesturlandsku móttakarum.

Her havi eg so gjørt mær tann ómak at geriða gjøllari frá tí slagnum. Ið JPH í síni greinarøð um »tann totaliteri statin« kallar »landsins sál«, »tey kenslurikastu, tær finu nervarnar...« tey, ið ikki stremba eftir makt, men heldur eftir neksum so meinalysum sum livsins poesi... ella onkrum tilikum, (— Min undirstrikan.), tað letur seg jú ikki definera...«.

Ja, so skaldsliga vakurt kann tað eisini sigast! Men C. Johnson, formaður í »Stovnum fyri politiska upplýsing« í USA, dugir væl at definera tað: »Í hugsjónarliga bardaganum móti kommunismuni nýtast okkum ikki sannindi, men undirgravningarvirkssemi. Í tilikum kríggj eru allir yvirgangskroppar og búrhundar, vit

kunnu fáa fatur á, hentir onkursvegna«.

So er tað sagt.

Høgna av Heiði

§ 100 í dansku revsilógini: Stk. 1. Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fjendtlige forhold, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fremmed magts indblanding i den danske stats anliggender, straffes med hæfte eller fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Um lesarabrevini

Eitt breitt og opið orðaskifti er ein av grundstuðlunum í okkara fólkastry. Sosialurinn er fegin um, at lesararnir brúka blaðið í hesum sambandi.

Vit skulu tó gera vart við, at hópurin av lesarabrevum kemur til okkara dagliga. Mong av teimum eru í so langrøkin og oftani koma fleiri long lesarabrev á rað um júst sama evni og frá sama persóni.

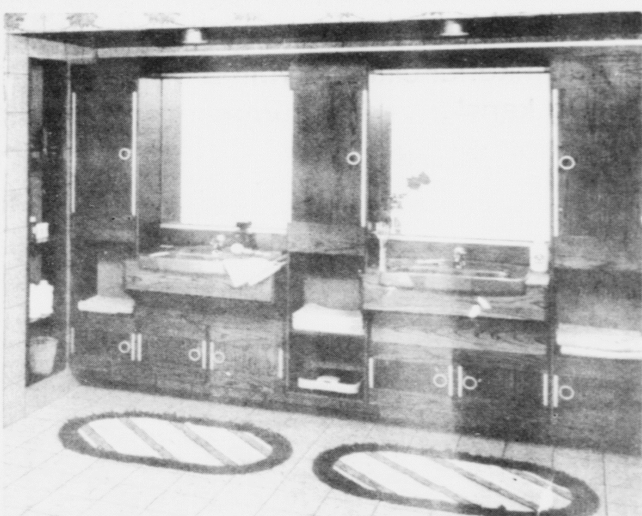
Vit tilskila okkum rætt í slíkum føri antin at stytta brøvini ella í ringasta fall at senda tey aftur til tann, iðs krívað hevur.

Tað er avmarkað, hvussu nógv pláss vit kunnu seta av til brøv um júst sama spurning, tá tað eru so mong onnur, ið eisini vilja sleppa framat. Vit hava ikki óavmarkað pláss.

Tí henda áheitan okkara til tykkara: Skrivið stutt lesarabrev!

Blaðstjórin

Heldur tú sosialin

Hafa New Line baðiverilsir fáast í trimum litum: natúr, myrkt beisaðum og hvítum.

Eru at síggja á framsýning okkara á Falkavegi.

P/f

Svend Krosstein

FALKAVEGUR Tlf. 14600